

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:
Cím: A Népopera botránya.

Forrás: Népszava

Bp. 1915 VII. 15

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Népopera

Idő

"1915"

Személy

Helyszám

A Népopera botránya.

A fővárosi gazdálkodás dzsungeljéből.

A Népopera ügyéről közöltük már, hogy ezen, oly sok viszontagságon keresztülment furcsa kulturintézmény újabb fölfelé való fejlődés állomásához érkezett el. A „Fővárosi Könyvtár“-nak nem adtak helyet a Tisza Kálmán-téren, ellenben a Népoperának adtak, noha mi mindig tiltakoztunk az ellen, hogy a terekben oly szegény fővárosnak ezt a terét beépítsék és a levegőhöz nem jutó proletárgyermek elöl még elvegyenek egy helyet, ahol játszhatnak. Fontos „kulturérdekek“ győztek azonban a városházán és a Népopera a főváros ingyentelkén megépült és rövid főnnállás után meg is bukott. Most azután arról van szó, hogy a főváros ingyentelkén fölépült „kulturintézmény“-t az eddigi Népopera Részvénytársaságnak a főváros 41 évre bérbe adja, azzal a joggal, hogy ott variété- és kinemaszkeecs-előadásokat tartsanak. A hivatalos előterjesztés többek között azzal is érvel, hogy ez a rendezés anyagilag a legelőnyösebb a fővárosra nézve, mert a Részvénytársaság vállalja a Népopera adósságainak rendezését. Ez lehet, hogy most előnyös a városra nézve, de kérdezzük, hogy hova valók azok a városi hatóságok, amelyek négy év előtt olyan üzletbe mentek be, hogy a főváros egyik legértékesebb ingyentelkét elajándékozzák, anélkül, hogy minden esetre biztosítanak a város közönsége számára azt, hogy a köztulajdomból semmi kár se érje és hogy a köztulaj-

dombot arra a célra fordítsák, amire adták. Most a kényszerhelyzetre hivatkozva, ajánlják, hogy városi telken variété és mozi legyen: de mit érdemelnek azok, Bárczy ural, az illetékes tanácsosokkal és a közgyűlésükkel az élükön, akik nem gondoskodtak arról, hogy ilyen kényszerhelyzet ne állhasson elő?

Az a javaslat, amelyet dr. Kemény Géza tanácsjegyző és dr. Márkus Jenő a pénteken összeülő pénzügyi bizottság elé terjeszt, azt tartalmazza, hogy a színház épületét 41 évre adják bérbe 575.000 koronáért a Népopera részvénytársaságnak. Így került be az ajánlat a lapokba és a nyájas olvasó hallván fél millió koronát is meghaladó összegről, nem tudja, hogy lesz Budapesten egy variété- és mozisínház, reméljük szeparékkal és egyéb kellemességi intézményekkel is felszerelve, amely évenként átlag 14.000 korona bért fizet. A bérfizetés föltételeit egyébként a következőképen részletezi az előterjesztés:

a) A használati idő tartama alatt a részvénytársaság a következő bérösszegeket köteles fizetni:

1915. évi szeptember hó 1-től 1920. évi augusztus hó 31-ig évi 1000, azaz egyezer koronát:

1920. évi szeptember hó 1-től 1925. évi augusztus hó 31-ig bezáróan évi 5000, azaz ötezer koronát.

1925. évi szeptember 1-től 1930. évi augusztus 31-ig évi 7500, azaz hétezeröttszáz koronát.

1930. évi szeptember 1-től 1935. évi augusztus hó 31-ig bezáróan évi 10.000, azaz tízezer koronát.

1935. évi szeptember 1-től 1940. évi augusztus 31-ig évi 12.500, azaz tizenkétezeröttszáz

koronát.

1940. évi szeptember 1-től 1945. évi augusztus hó 31-ig évi 15.000, azaz tizenötezer koronát.

1945. évi szeptember hó 1-től a bérleti idő lejártáig évi 20.000, azaz huszezer koronát.

Mindenkor szeptember hó 15-én egy évről előzetesen.

Látnivaló, hogy itt megint oly üzlet készül, amely a legbotrányosabb fővárosi akciók közé tartozik és amely ellen a legerélyesebben tiltakozni kell. Ha a főváros az ő telkén épült és jogilag az ő tulajdonát képező épületet gabonarakárnak adja bérbe, akkor is többet jövedelmez a városnak, mintha most évenként 1920-ig 1000, azaz egyezer korona bért kap. A telek a fővárosé, az adósságot a Népopera Rt. csinálta — fizesse is meg, ez lehet a város lakosságának jogos és természetes álláspontja.

A Népoperával kapcsolatban sok szó esett kulturáról. Most a községezés terén elérkeztünk oda, hogy városi telken és a városnak természetben adott szubvenciójával orfeum létesül: — a Bárczy-rendszer nagyobb dicsőségére! Ha így halad tovább, remélhető, hogy a város bölcs kormányzata ráeszmél majd arra, hogy a középkori városok kötelességüknek ismerték, hogy a város felnőtt, de nőtlen férflakosságának egy bizonyos szükségleteiről is gondoskodjanak. Ha a Népopera ügye ilyen irányban és ilyen ütemben halad előre a „kulturföldadatok“ teljesítése terén, talán még ide is el fog érkezni.

Ha a város bajban van és nem tud mit csinálni a Népoperával, ajánlunk egy kiűnő megoldást. Amugy is szégyene Budapestnek, hogy nincsen egyetlen olyan terem, amely gyűlések, nagy nyilvános összejövetelek céljaira alkalmas volna. Ilyen teremnek létesítése és minden szociális, politikai, kulturális mozgalom számára való rendelkezésre bocsátása a községi kulturpolitikának elemi föladata volna. A Népoperának művészettel megépített nézőtere alkalmas volna erre a célra. A pénzügyi bizottság és a közgyűlés utasítsák el a város-gazdasági ügyosztálynak ezt a botrányos előterjesztését és tegyék legalább részben jóvá az ezen téren elkövetett hibákat, hogy valóban kulturális célra engedik át azt az épületet, amelyben városi variété-előadások készülnek. Remélhetően hastánc is lesz!